

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2015

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱ 1

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում և բառաձևերում է գրվում *է*.

- 1) դող-րոցք, Հրագդանհ-կ, չ-ի, ան-
- 2) ամենա-ական, քրիստոն-ություն, երբևից-, ինչև-
- 3) հն-աբան, պատմ-շ, չ-ինք, առ- ջաթել
- 4) եղ-րերգ, ասի-ասի, չ-նք, լայն- կրան

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *դ*.

- 1) հար-արել, նշ-արենի, ար-արև, գար-ուղի
- 2) Ալվար-, գր-նակ, անդա-րում, միջնաբեր-
- 3) կորնթար-, Բաղդա-, հար-աշաղախ, լաջվար-
- 4) ար-ուկ, Վր-անես, անհողող-, եր-վյալ

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ի*.

- 1) Նապոլ-ն, ռադ-, ակորդ-ն, արդ-ք
- 2) ամբ-ն, ք-րեն, միլ-ն, Տոկ-
- 3) լեզ-ն, Բյուզանդ-ն, գիլ-տին, մարմար-ն
- 4) բրար-ն, հետ-տն, մեղալ-ն, տրիլ-ն

4 Ո՞ր շարքում ուղագրական սխալ կա.

- 1) Գևորգ, եղեգնուտ, եգիպտական, իգական
- 2) ագևոր, դեգերել, հոգեբույժ, շրջագայել
- 3) նվագարկիչ, թանգարան, պատարաքիչ, գրգամոլ
- 4) արգավանդ, գեղգեղալ, գանգրահեր, գորգավաճառ

5 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) *հեթանոսական* - կռապաշտությանը վերաբերող, *արամբի* - սև ձի
- 2) *երկարածիտ* - երկար վիզ ունեցող, *իմովսանն* - իմ կարողացածի չափ
- 3) *հեյլեն* - հույների հին անունը, *սրդողել* - հոգեպես անհանգստանալ
- 4) *բարակ* – որսկան շուն, *որձաքար* - ամուր քար

6 Ո՞ր շարքի բոլոր բառակապակցություններում փոխաբերական իմաստով գործածված բառ կա:

- 1) բոցե վարսեր, լույս աչքեր, փշրված անուրջներ
- 2) ձյունագես լեռներ, անճարտար շինարար, նախասկզբնական արարչություն
- 3) թեթև վիրավորանք, գոհարագարդ մատանի, խտտոր ճանապարհ
- 4) մեղքերի մրրիկ, խարխուլ մակույկ, հույսի ճրագ

7

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ:

- 1) մարմնեղ, թիկնեղ, հաղթանդամ, պարթևահասակ
- 2) ունևոր, մեծատուն, հարուստ, գծուծ
- 3) աստանդական, ասպնջական, հյուրընկալ, վանատուր
- 4) դրացի, հարևան, կողակից, դրկից

8

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են հոդակապով:

- 1) անավարտ, հետևաբար, կիսանդրի, հանդիպակաց
- 2) հեռավոր, տարագիր, շաքարավազ, արագավազ
- 3) ժպտադեմ, բարեկամ, հուսահատ, գահավիժել
- 4) բարեկիրթ, մականուն, մակաբույծ, թերակղզի

9

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ:

- 1) երկրամաս, հետագիծ, հացաբույս, տավղահար
- 2) հոգեբույժ, դրամատուն, շարայուն, եզրակար
- 3) ենթաճյուղ, աստղաբույլ, նոթատետր, հողմացույց
- 4) եզրագիծ, գարդատուփ, միլիոնատեր, զուգերգ

10

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում ներքին հոլովման:

- 1) նախահայր, ուրախություն, հավասարում, գայլաշուն
- 2) եղբայր, գարուն, դեղատուն, բազմանկյուն
- 3) ցասում, հուշասյուն, ծանրություն, մականուն
- 4) վանահայր, մայր, սուրանկյուն, ազգանուն

11

Ո՞ր նախադասության մեջ ստացական հոդ կա:

- 1) Ուսանողները խորհրդանշում էք երկրի ապագան:
- 2) Խայամն ասավ իր սիրուհուն. «Ոտդ զգո՛ւյշ դիր հողին»...
- 3) Աշխարհումս իմն դուն իս:
- 4) Վերջերս հանդիպեցի իմ հին ծանոթին:

12

Տրված ածականներից քանի՞սը համեմատության աստիճան չունեն.

անտանելի, թանկ, ճաղատ, առատաձեռն, սովորական, մետաքսե, հղի, նրբագագ, համր, բոկոտն:

- 1) վեցը
- 2) երեքը
- 3) չորսը
- 4) հինգը

13

Ո՞ր շարքում տրված տեսակին չպատկանող դերանուն կա:

- 1) ինչքան, որտեղ, որ, ինչպես - *հարաբերական*
- 2) այսքան, այսպես, միևնույն, մյուս - *ցուցական*
- 3) ուրիշ, այլ, որոշ, երբևէ - *անորոշ*
- 4) ողջը, այնինչ, բոլորը, ամեն ոք - *որոշյալ*

14

Տրվածը ինչպիսի՞ նախադասություն է:

*Սև գիշե՛ր, և՛ հուշե՛ր, և՛ խոհե՛ր անհամար,
Մոռացված երազներ, շուշաններ թառամած:*

- 1) անենթակա
- 2) թերի
- 3) անվանական անդեմ
- 4) բայական անդեմ

15

Ո՞ր նախադասության մեջ խնդրառության սխալ կա:

- 1) Նա ամբողջ հարստությունը կտակել էր ոչ թե գավակների, այլ կնոջ վրա:
- 2) Նա համբերությամբ սպասում էր ամբողջ եզերող պարսպի երկաթյա դարպասներից մեկի բացվելուն:
- 3) Նա անտեղյակ էր իր դեմ նյութվող դավերին:
- 4) Նա պատրաստ էր հորից ներում խնդրելու, բայց հայրը խուսափում էր հանդիպումից:

16

Փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Երկար հմայված, ու լեռը կարդում է, ցանկանում շոյելգլուխս:

(նայել, թվալ, միտք, ճերմակել)

- 1) նայում եմ, թվում է, մտքերս, ճերմակող
- 2) նայել եմ, թվացել է, մտքում, ճերմակած
- 3) կնայեմ, կթվա, ճերմակ, մտքերով
- 4) պիտի նայեմ, կթվար, մտքերս, ճերմակ

17

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանունով արտահայտված ենթակա կա:

- 1) Մեզ հաճելի է դիտել, թե ինչպես ջրածտերը թռչում են փրփուրի վրայով:
- 2) Խրճիթն իր հիմնվելու օրից այդքան ուրախություն երբեք չէր տեսել:
- 3) Աշխատանքի այդ խաղաղ օրերին այնպես էր երևում, թե սարերի ետևում ընկած գյուղի մասին քաղաքում ոչ ոք չգիտի:
- 4) Կածանները նրանց անձանոթ են ու երկյուղալի. չգիտես ինչ ձորեր են մտնում:

18

Ո՞ր տարբերակում է տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված բարդի:

Մեծահամբավ գլամարտիկի տապալվելուն պես կրկեսի անտարբեր ավազը կխմի նրա արյունը:

- 1) Կրկեսի անտարբեր ավազը կխմի մեծահամբավ գլամարտիկի արյունը, երբ նա տապալվի:
- 2) Եթե մեծահամբավ գլամարտիկը տապալվի, կրկեսի անտարբեր ավազը կխմի նրա արյունը:
- 3) Երբ որ մեծահամբավ գլամարտիկը տապալվի, կրկեսի անտարբեր ավազը կխմի նրա արյունը:
- 4) Հենց որ մեծահամբավ գլամարտիկը տապալվի, կրկեսի անտարբեր ավազը կխմի նրա արյունը:

19

Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

-Ի՞նչ ուժով պիտի հաղթես արաբներին, Մարգպետունի՛ իշխան. մենք կղզում ընդամենը հարյուր զինվոր ունենք,- երկյուղած հարցրեց թագուհին:

- 1) Թագուհին երկյուղած հարցրեց Մարգպետունի իշխանին, թե իրենք ինչ ուժով պիտի հաղթեն արաբներին. նրանք կղզում ընդամենը հարյուր զինվոր ունեն:
- 2) Թագուհին երկյուղած հարցրեց, թե Մարգպետունի իշխանը ինչ ուժով պիտի հաղթի արաբներին. նրանք կղզում ընդամենը հարյուր զինվոր ունեն:
- 3) Թագուհին երկյուղած հարցրեց Մարգպետունի իշխանին, թե նա ինչ ուժով պիտի հաղթի արաբներին. իրենք կղզում ընդամենը հարյուր զինվոր ունեն:
- 4) Թագուհին երկյուղած հարցրեց Մարգպետունի իշխանին, թե ինքը ինչ ուժով պիտի հաղթի արաբներին. իրենք կղզում ընդամենը հարյուր զինվոր ունեն:

20

Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Նրա բոլոր արարքները որքան էլ անհետաքրքիր ու ձանձրալի գրավել էին ողջ դահլիճի ուշադրությունը զարմացրել բոլորին:
- 2) Մարիամը այդպես էր օրիորդի անունը ամոթից շիկնել էր:
- 3) Մնացինք դեմուդեն կանգնած ես ծառի տակ էի արջը քիչ հեռու:
- 4) Ես դուրս եմ գալիս մոտենում Մխիթարի քաջ սպարապետի գերեզմանին պատկում դեղնականաչ խոտերին:

21

Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության n-ր տարբերակն է համապատասխանում շարադրանքի (տեքստի) տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Լազարյան ճեմարանն իր գոյության ընթացքում պահպանել է իր հայկական դիմագիծը. հայերենով դասավանդվել են մի շարք հայագիտական առարկաներ, ուսուցիչներից և դասախոսներից շատերը եղել են հայեր: Տարբեր ժամանակներում ճեմարանում դասավանդել են Հ. Ալամդարյանը, Մ. Նալբանդյանը, Ս. Շահագիզը, այստեղ են սովորել ապագա նշանավոր գրողներ Ռ. Պատկանյանը, Գ. Դորոխյանը, Վ. Տերյանը, արվեստի և գիտության նշանավոր այլ գործիչներ:
2. ճեմարանում ուսուցումը հիմնականում տարվել է ռուսերենով, սակայն հանրակրթական առարկաներին զուգահեռ դասավանդվել են հայերեն, լատիներեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, նաև մի շարք արևելյան լեզուներ՝ պարսկերեն, արաբերեն, թուրքերեն: Խորհրդային տարիներին այս ճեմարանի հիմքի վրա ստեղծվում է Մոսկվայի արևելագիտության ինստիտուտը:
3. 1921 թվականից Լազարյան ճեմարանի շենքը ծառայել է իբրև Խորհրդային Հայաստանի մշակույթի տուն: Ներկայումս այն Ռուսաստանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանատունն է:
4. Լազարյան ճեմարանը հիմնադրվել է Մոսկվայում 1815 թվականին մեծահարուստ Լազարյանների նախաձեռնությամբ և միջոցներով: Այստեղ ընդունվում էին տարբեր ազգերի 10-14 տարեկան երեխաներ, հիմնականում՝ հայեր և ռուսներ:

- 1) 3, 2, 1, 4
- 2) 4, 2, 3, 1
- 3) 4, 2, 1, 3
- 4) 3, 1, 4, 2

22

Ո՞ւմ մահն է Մովսես Խորենացին ողբում՝ գրելով.

«Ո՞ւր է այն քաղցր աչքերի հանդարտությունը ուղիղների համար և ահավորությունը շեղվածների համար. ո՞ւր է այն գվարթ շրթունքների ժպիտը լավ աշակերտներին հանդիպելիս, ո՞ւր է այն բարյացակամ սիրտը, որ հետևողներ էր գրավում...»:

- 1) Վռամշապուհ թագավորի և Վարդան Մամիկոնյանի
- 2) Հովսեփ Պաղնացու և Հովհան Եկեղեցիացու
- 3) Կորյունի և Դավիթ Անհաղթի
- 4) Մեսրոպ Մաշտոցի և Սահակ Պարթևի

23

Գրիգոր Նարեկացու n-ր տաղից է տրված հատվածը:

*Աչքն ծովի ծով ծիծաղախիտ
Ծառալանայր յառաւօտուն,
Երկու փայլակնաճն արեգական նման.
Շողնի ժմին իջեալ յառաւօտէ լոյս:*

- 1) «Տաղ Վարդավառի»
- 2) «Տաղ Հայտնության»
- 3) «Տաղ Հարության»
- 4) «Մեղեդի ծննդյան»

24

Ո՞րն էր Դավթի և Փոքր Միերի մենամարտի պատճառը «Սասնա ծռեր» էպոսում («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր):

- 1) Միերը, տեսնելով այդ աժդահա մարդուն, ուզում է իր ուժը փորձել՝ նրա հետ գոտեմարտելով:
- 2) Միերին դուր չի գալիս, որ իրեն անձանոթ այդ ձիավորը ճանապարհն իրեն չի զիջում:
- 3) Միերը զայրանում է, որ մի թուխմորուս մարդ իր ձիու վրա մի երիտասարդ աղջիկ է տանում:
- 4) Միերը Դավթից պահանջում է նրա նժույզը և մերժում ստանում:

25

Հայրեններից ո՞րն է կառուցված երկխոսության սկզբունքով:

- 1) «Աղուո՛ր, քեզ բան մի կասեմ»
- 2) «Ես աչք ու դու լոյս, հոգի՛»
- 3) «Եկին ու խապար բերին»
- 4) «Երեկ ցորեկով բարով»

26

Մուրացանի «Գևորգ Մարգալետունի» պատմավեպում Աշոտ Բռնավորն իր տանը հյուրնկալվածներից ո՞ւմ էր ցանկանում դավադրաբար կալանել, ինչը խափանվում է Գևորգ Մարգալետունու կողմից:

- 1) Հովհաննես կաթողիկոսին
- 2) Աշոտ Երկաթին
- 3) Սահակ Սևադային
- 4) Աբաս արքաեղբորը

27

Որտե՞ղ են կատարվում Հովհաննես Թումանյանի «Փարվանա» բալլադի գործողությունները:

- 1) Գուգարքում
- 2) Լոռիում
- 3) Սյունիքում
- 4) Ջավախքում

Խոսքերից ո՞րը Լևոն Շանթի «Հին աստվածներ» դրամայի որ հերոսինն է:

- ա. «Իմ կյանքիս գորշ երկնքում դուն ես եղեր
ինձի համար լույսի աստղը, ապրելու
ինաստը, առանց այդ լույսին, առանց այդ
մխիթարության ես չգիտեմ՝ ինչու էի
ապրելու»:
- բ. «Ի՞նչ կ'ուզես, կին, ի՞նչ կ'ուզես դուն ինձմե:
Ամբողջ կյանքիս կեսը տառապանք տվիր
ինձի, տառապանք ու դառնություն,
ջարդեցիր կյանքս, խորտակեցիր երիտա-
սարդությունս, հիմա ալ մոխի՞րը քրքրել
կ'ուզես»:

1. Աբեղա
2. Իշխանուհի
3. Վանահայր
4. Սեդա

- 1) ա-2, բ-3
- 2) ա-1, բ-3
- 3) ա-2, բ-1
- 4) ա-3, բ-1

Եղիշե Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

*Ու էլ ամեն մեղքի համար սիրտս հիմա ունի ներում.
Պիտի անդարձ ես հեռանամ, պիտի գնամ՝ ա՛չքս է հեռուն...*

- 1) «Տաղ անձնական»
- 2) «Հարդագողի ճամփորդները»
- 3) «Հեռացումի խոսքեր»
- 4) «Դեպի լյառը Մասիս»

Հատվածներից ո՞րը Հանո Սահյանի որ բանաստեղծությունից է:

- ա. Ծանր նստել է և ամեն մեկին
Իրեն արժանի պատիվն է տալիս.
Վայրի աղավունն՝ հանճարը վայրի,
Մոլորված ամպին իր քիվն է տալիս,
Խրտնած քարայծին՝ մութն իր քարայրի:
- բ. Կախվել է ժայռը անդունդի վրա
Եվ դարեր այդպես կախված է մնում,
Ջրերի մեջ են ոտքերը նրա,
Իսկ գլխին հոգնած ամպերն են քնում:
- գ. Արևոտ մի սար եմ հիշում՝
Ճակատին ձյունի պատառիկ,
Սարն ի վար բարակ մի առու՝
Շուրթերին հայրեն ու տաղիկ...
- դ. Փայտահատը հին երգն էր կրկնում
Եվ տաք սրոցն իր յուղում էր կրկին,
Թեղին անտարբեր ականջ էր դնում
Տապալված կաղնու խուլ հառաչանքին:

1. «Մասրենի»
2. «Անունդ տալիս»
3. «Անտառում»
4. «Քարափը»

- 1) ա-3, բ-1, գ-2, դ-4
- 2) ա-4, բ-1, գ-2, դ-3
- 3) ա-1, բ-4, գ-2, դ-3
- 4) ա-4, բ-1, գ-3, դ-2

31

Տրված քանաստեղծական հատվածներից ո՞րը որ հեղինակի ստեղծագործությունից է:

1. Ծաղիկներին՝ դեռ չբացված, դեռ չկիզված հոգիներին,
Մանուկներին վառ-խլրտուն ասում եմ ես՝ մնաք բարով:	ա. Մ. Մեծարենց
2. Եվ հառաչեցին լեռները ցավից.
Անեծք ժայթքեցին հրաբուխներով,
Դարձան անդունդներ ու խորանալով
Այն սեզ լեռների տանջանքը լացին...	բ. Վ. Տերյան
գ. Ե. Չարենց
դ. Հ. Շիրազ
3. Երբ էս հին աշխարհը մտա ես տաղով, սագով-ամանչով,
- Ի՞նչ պիտի անե աշխարհում էս անմիտ-անճարը,- ասին:	
4. Թույլ շրշյուն մը, հետո բույր մը մշկենի.
Եվ համրագին գիրքը ձեռքես կ'իյնա վար...	

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-գ
- 2) 1-դ, 2-գ, 3-բ, 4-ա
- 3) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-բ
- 4) 1-բ, 2-դ, 3-գ, 4-ա

32

Պարույր Սևակի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

*Ամեն ինչից շատ, ամեն ինչից վեր
Սիրում է կյանքում նա իր... արո՞ղը:
Աթոռն է սիրում
Ու նրան տիրում.
Ցանկացած գնով ելնում է նա վեր,
Փորձում է թռչել նա առանց թևեր,
Անվերջ սողալով առաջ է գնում...*

- 1) «Եվ այր մի՛ Մաշտոց անուն»
- 2) «Մարդ էլ կա, մարդ էլ»
- 3) «Առաջադրանք համայն աշխարհի հաշվիչ մեքենաներին և ճշգրիտ սարքերին»
- 4) «Վարք մեծաց»

33

Տրվածներից քանիստ՞ն են բաղադրյալ հատուկ անունների բոլոր բաղադրիչները գրվում մեծատառով.

ԱՆՆԱ-ՄԱՐԻԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ, ՍՈՒՐԲ ԷՋՍԻԱԾԻՆ, ԽՐԻՄՅԱՆ ՀԱՅՐԻԿ,
ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, ՆՈՐ ՆՈՐՔ, ՏՐԴԱՏ ԱՌԱՋԻՆ, ԴԱՎԻԹ ԱՆՀԱՂԹ,
ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԴԱՇՏ:

34

Բառերից քանի՞սն են հոդակապով.

աղեկտուր, առևտուր, բանիմաց, ուղեվճար, կիսաքանդ, ծաղկաման, հաղթանդամ,
ամպամած, կղզյակ, գինեգործ:

35

Տրված շարքում դերանվան քանի՞ տեսակ կա.

ինքը, սա, ինչքան, որոնք, քանի՞, մյուս, այստեղ, ուրիշ, ոմն, իրար, ինչու, այլ:

36 **Տրվածներից քանի՞սն են անորոշ դերբայ.**

թովռալ, կերել, խաղացել, իջել, մտմտալ, ելնել, անհանգստացրել, զարմացել, ջղայնանալ, թշնամացել, գտել, դիպել:

37 **Տրված հատվածում գոյականական անդամի քանի՞ լրացում կա:**

Չէ՞ որ կյանքում չհասկացավ ոչ որ մեզ,
Ու խնդացին լուսավոր մեր աչքերին,
Բութ հեզնեցին մեր կարոտները հրկեզ
Ու հեռացան: Ու ոչ մի լուր չբերին:

38 **Ընդգծվածներից քանի՞սն են մակդիր.**

հոգնած ամպեր, *կապույտ* մրրիկ, *սև* կրակ, *կարմիր* ծաղիկ, *խաբույաշ* քամի, *թռչող* կյանք, *զժված* քամի:

39 **Նշել այն բառերի համարները, որոնցում հնչյունափոխություն կա.**

1. թուլամիտ, 2. կանխավճար, 3. զանգահարել, 4. երկնահույլ, 5. պտուտակ, 6. գանահարություն, 7. ճակատագիր, 8. զուգադիր, 9. կմախքանալ:

40 **Նշել այն համարները, որոնց դիմաց գրված դարձվածքներն իրար հոմանիշ են:**

1. մատից հոտ քաշել – սիրտը վկայել
2. կապը կտրած – թոկից փախած
3. ձեռք բռնել – մատից փուշ հանել
4. ապուշ կտրել – քար կտրել

41 **Տրվածներից որո՞նք են պարզ բայեր (առանց բայական ածանցի).**

1. ժպտալ, 2. համարվել, 3. դնել, 4. կողոպտել, 5. նվիրվել, 6. կազմվել, 7. բղավել, 8. տրտմել, 9. ծեծկռտել:

42 **Նշել այն տարբերակների համարները, որոնցում նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության սխալ կա:**

Երբեմն այդ մարդու հիշողության մեջ մի դեմք այնպես է մեխվում, որ տասնյակ տարիներ հետո էլ հիշում ես խորությամբ. ասես երեկ ես տեսել:

1. **խորությամբ** – ձևի պարագա, **երեկ** – ժամանակի պարագա
2. **երբեմն** – ժամանակի պարագա, **մարդու** – որոշիչ
3. **հիշողության մեջ** – տեղի պարագա, **դեմք** – ենթակա
4. **այնպես** – ձևի պարագա, **մեխվում է** – բաղադրյալ ստորոգյալ
5. **տասնյակ** – որոշիչ, **ասես** – պարզ ստորոգյալ

43

Նշել այն նախադասությունների համարները, որոնցում դերբայական դարձվածները չպիտի կետադրվեն:

1. Երիտասարդի ամենամեծ երազանքը Վանա լճի անկրկնելի գեղեցկությունը նորից տեսնելն էր:
2. Յորեն տեսնելիս ճնճուկի աչքին թակարդ չի գալիս:
3. Աշտարակի գլխից մեկն ահա ձայն է տալիս քարափը բարձրացողին:
4. Բոցերի լեզուները ընդհարվելով բնության հակառակ տարրի ջրի հետ արձակում էին դիվային քրքիջներ:
5. Նա չէր տեսնում մոխրի մեջ խաղացող երեխաներին:

44

Նշել թվերը՝ ըստ տողերի ճիշտ հաջորդականության:

1. Մերթ ամաչելով պահվում էր ամպում և մերթ թրթռուն փայլում էր պայծառ
2. Ծիածանաթև հավքերը իրար գուրգուրում էին քնքուշ մրմունջով
3. Եվ լուսինն ինչպես ջեննեթի մատաղ փերիի կուրծքը՝ չքնաղ, լուսավառ
4. Նիրի էին մտել ծաղկունքը բուրյան՝ աղամանդներով, շքեղ գինդերով

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Որոշիչը կարող է արտահայտվել անորոշ, հարակատար, համակատար դերբայներով:
2. Որոշիչը գոյականով արտահայտված անդամի որակը, որպիսությունը, չափը արտահայտող լրացում է:
3. Որոշիչը կարող է արտահայտվել ածականով, թվականով, գոյականով և դերանվան բոլոր տեսակներով:
4. Որոշիչը կարող է լինել հետադաս և նախադաս. հետադաս որոշիչը միշտ որոշյալից անջատվում է բութով:
5. Ստորոգելին չի կարող ունենալ որոշիչ լրացում:
6. Բազմակի որոշիչները բոլոր դիրքերում որոշյալից տրոհվում են բութով:

Բ մակարդակ

46

Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Հեռվից խաղալով ու խայ-ալով (1) վազում էր սպիտակ ձին, քամին փռփ-ացնում (2) էր բաշը, և ձին լայն կր-քով (3) ճեղքում էր լեռնային օդի ալիքները: Արևը ոսկ-որել (4) էր ձիու մարմար ճակատը, արծաթաձ-լ (5) ասպանդակները և պողպատյա պախուր-ը (6): Թվում էր՝ գորշ ամպերի պատվանդանից պոկվել էր մարմար-նե (7) մի հեծ-լ (8) և սր-նթաց (9) արշավում էր որպես չքնաղ տեսիլք: Կապույտ քրտինքի փրփու-ը (10) նստել էր ձիու սպիտակ մորթի վրա:

- 1) 1 – տ, 2 – ր, 3 – ց, 4 – և, 5 – ույ, 6 – ց, 7 – յո, 8 – յա, 9 – –, 10 – ն
- 2) 1 – տ, 2 – ն, 3 – ծ, 4 – և, 5 – ույ, 6 – ց, 7 – իո, 8 – յա, 9 – ը, 10 – ր
- 3) 1 – ք, 2 – ն, 3 – ծ, 4 – և, 5 – ու, 6 – ց, 7 – իո, 8 – յա, 9 – ը, 10 – ր
- 4) 1 – տ, 2 – ն, 3 – ծ, 4 – եվ, 5 – ույ, 6 – ձ, 7 – իո, 8 – իա, 9 – ը, 10 – ր

47

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի և բառաձևերի վերջին վանկը *չի* շեշտվում.

- 1) որերորդ, մի խոսիր, խոսեցի, երեխաների
- 2) սառը, մանավանդ, հարց տալ, դուստր
- 3) թանձր, վեհանձն, հարավ, խառը
- 4) նույնպես, քաղաքական, դուր գալ, տետր

48

Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված.

- 1) ՆՀԲ – 472
- 2) ՎՍԼԳ – 3333
- 3) ՌՊԾԸ – 1958
- 4) ԲԶԶԸ – 9998

49

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա:

- 1) Հովարով գլխարկն անգամ երեխային արևից չէր պաշտպանում:
- 2) Համաձայն ավանդույթի՝ նրա նախնիները ծագել են վիշապներից:
- 3) Անձրևից հետո անցորդները գայթում էին և դժվարությամբ էին առաջ շարժվում:
- 4) Ծերունու հետնորդները սրբությամբ պահպանում էին նրա թողած մասունքները:

50

Ո՞ր տարբերակում դարձվածքի սխալ բացատրություն կա:

- 1) *արև ծագել* – բախտավոր վիճակ ստեղծվել, *ճանապարհին մնալ* – գործը անավարտ թողնել
- 2) *օձիքը բաց չթողնել* – մեկից համառորեն պահանջել մի բան անել, *օր չանցած* – առանց ժամանակ կորցնելու
- 3) *հին դարմանը քամուն տալ* – անցած անախորժ դեպքերը հիշեցնել, *հետին միտք* – գաղտնի դիտավորություն
- 4) *սրտից արյուն կաթել* – չափազանց դաժան լինել, *արդար յուղի տեղ ընդունել* – առանց կասկածելու հավատալ

51

Ո՞ր բառի բառակազմական վերլուծության մեջ սխալ կա:

- 1) միջնապատ – *միջին, պատ*՝ արմատներ, *ա*՝ հոդակապ
- 2) ճամփաբաժան – *ճամփա, բաժ*՝ արմատներ, *ան*՝ վերջածանց
- 3) հրագանգուր–*հուր, գանգուր*՝ արմատներ, *ա*՝ հոդակապ
- 4) մոխրագույն – *մոխիր, գույն*՝ արմատներ, *ա*՝ հոդակապ

52

Ո՞ր տարբերակի ընդգծված բառերն են համանուններ:

- 1) ցորենի **հաց**– **հաց** ուտել
- 2) **անկար** ժողովուրդ – **անկար** հագուստ
- 3) **սուր** միտք– **սուր** խոսք
- 4) մշակութային **զանձ**– թաքցրած **զանձ**

53

Ո՞ր նախադասության մեջ կրավորական սեռի բայ կա:

- 1) Գիքորը ուզում էր քնե՛լ, քնե՛լ, բայց լույսն արդեն բացվել էր, ու սարյակները ճովողում էին:
- 2) Ձիերից մեկի առաջ խոտ էր լցված, մյուսի առաջ՝ հարդ, երրորդը նեղվում էր քաղցից, շոգից և անսովոր միջավայրից:
- 3) Պապը փնտրեց ձեռնափայտը, շփոթվեց, չտեսավ ձեռնափայտը ոտքի մոտ դրած և ոչ էլ սպասեց՝ մենք իրեն տանք. գայթելով գնաց:
- 4) Ձիերի բազմության մեջ քուռակն իր մորն էր կորցրել և վազվզում էր ու կանչում՝ բարակ վրնջալով:

54

Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են ըղձական եղանակի:

- 1) կատարի, դառնանք, չկարդային, խնդրեմ
- 2) չխնդրեի, հուսահատվենք, խոսի, մոտեցրի
- 3) լինեմ, տեսնեի, կայինք, չխոնարհվեն
- 4) հուսանք, չեմ ասի, չգան, չերգեին

55

Ո՞ր նախադասության մեջ *հետո-ն* մակբայ չէ:

- 1) -Դու հետո՞ արի. զբաղված եմ հիմա,- խնդրեցի նրան:
- 2) Քեզնից հետո կանգնած մարդը տարօրինակ տեսք ուներ:
- 3) Հետո նա սկսեց պատմել իր տպավորությունների մասին:
- 4) Արածի ու չարածի համար հետո պետք չէ արդարանալ:

56

Ընդգծվածներից ո՞րն է շաղկապ (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ճակատագրական իրավիճակներում մարդու վարքագիծը անշուշտ **այլ** է լինում:
- 2) **Հենց** ի՞նձ էիր ուզում բոլորի առաջ նկատողության արժանացնել:
- 3) Խնդրի լուծման **այլ** տարբերակների քննարկման վրա այսօր ժամանակ չենք ծախսելու:
- 4) **Հենց** քեզ նկատեն հակառակորդի դիրքերից իսկույն ազդանշան կտաս:

57

Բացառական հոլովով դրված բառը նախադասության ի՞նչ անդամ է:

*Եվ հառաչեցին լեռները ցավից,
Անեծք ժայթքեցին հրաբուխներով:*

- 1) վերաբերության անուղղակի խնդիր
- 2) ներգործող անուղղակի խնդիր
- 3) անջատման անուղղակի խնդիր
- 4) պատճառի պարագա

58

Տրված բարդ ստորադասական նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Աղջիկը սեղմել էր նրբագիծ շրթունքները, որ թաքցներ դրանց հուզաթաթավ թրթիռը:*
Աղջիկը սեղմել էր նրբագիծ շրթունքները՝ թաքցնելու համար դրանց հուզաթաթավ թրթիռը:
- 2) *Ակամա սկսում ես հաշվել այն տարիները, որ ապրել ես հարազատներից հեռու:*
Ակամա սկսում ես հաշվել հարազատներից հեռու ապրած տարիները:
- 3) *Երբ հին արկղերի մեջ ինչ-որ գիրք էի փնտրում, հանկարծ հայտնաբերեցի կորած թղթապանակը:*
Հին արկղերի մեջ ինչ-որ գիրք փնտրելիս հանկարծ հայտնաբերեցի կորած թղթապանակը:
- 4) *Հրաժեշտի պահին, որպեսզի թաքցնեմ աչքերիս մեջ լճացող արցունքները, նետվեցի մորս գիրկը:*
Հրաժեշտի պահին, աչքերիս մեջ լճացող արցունքները թաքցնելով, նետվեցի մորս գիրկը:

59

Պատասխանների ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բարդ նախադասությունների ստորադաս նախադասությունների պաշտոնները (պաշտոններից մեկն ավելորդ է):

1. Ջորավարը խորհում էր այն մասին, որ պալատում իր թշնամիները կարող էին արքայի առաջ չարախոսել իրեն: ա. որոշիչ
բ. վերաբերության խնդիր
գ. հանգման խնդիր
դ. ենթակա
ե. բացահայտիչ
2. Տեղ հասնելու առաջին իսկ օրից Սմբատ Բագրատունին ուշիուշով հետևում էր, թե ինչ է կատարվում մայրաքաղաքում:
3. Փոքր-ինչ հետո նա դեմ առավ իրերի կույտի, որ բաղկացած էր հին փամփուշտներից, քայքայված դաշույններից, թրերից:
4. Դու, որ այդպես էլ չհասկացար աշխարհի չարն ու բարին, այժմ դատապարտել ես քեզ կատարյալ մենության:

- 1) 1–ա, 2–բ, 3–դ, 4–գ
- 2) 1–ա, 2–դ, 3–բ, 4–ե
- 3) 1–բ, 2–գ, 3–ա, 4–դ
- 4) 1–բ, 2–գ, 3–ա, 4–ե

60

Ո՞ր դերբայը նախադասության մեջ չի կարող կիրառվել որպես որոշիչ:

- 1) ենթակայականը
- 2) հարակատարը
- 3) համակատարը
- 4) անորոշը

61

Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

- 1) Գիտեր՝ ուրիշ ճամփա չկար. միմիայն տանջանքների միջով անցնելով էր այրուծին փրկվելու:
- 2) Թուղթը գրված է, և ինչ որ գրված է՝ չի ջնջվի:
- 3) Մի պահ Ատոմը կարկամեց (անակնկալ էր ամեն ինչ) և անկարող եղավ միանգամից ըմբռնել՝ ինչ կատարվեց:
- 4) Երբ ձիավորն ընկավ, Արծվին նետվեց նրա վրա՝ իմանալու՝ ով էր:

62

Գրական ո՞ր ժանրի բնութագրումն է հետևյալը՝

Իրականությունը պատկերվում է այլաբանորեն, մարդկանց և անձնավորված կենդանիների, բույսերի, առարկաների միջոցով:

- 1) պոեմի
- 2) բալլադի
- 3) առակի
- 4) պատմվածքի

63

Ո՞ր շարքում սփյուռքահայ հեղինակ չկա:

- 1) Գրիգոր Զոհրապ, Նար-Դոս, Սիլվա Կապուտիկյան
- 2) Սիամանթո, Հակոբ Մնձուրի, Միսաք Մեծարենց
- 3) Դանիել Վարուժան, Կոստան Զարյան, Պետրոս Դուրյան
- 4) Վազգեն Շուշանյան, Միսաք Մեծարենց, Ռազմիկ Դավոյան

64

Քանի՞ բառում արմատի հնչյունափոխություն կա.

հանգուցյալ, ժողովածու, մրցույթ, պատանեկան, սառցաշերտ, թախծախառն, լիտրուկես, վարչական, դիակիզարան, ահագնացայտ, վերստին, հայրենադարձ:

65

Պատկերավորման–արտահայտչական միջոցներից քանի՞սն են գործածվել.

հանգավորում, բաղաձայնույթ, շրջադասություն, համեմատություն, փոխաբերություն, չափազանցություն:

Մոսավում է ու սիրով սարն է ելնում իմ սոսին,
Մոսին՝ իմ սեզ հարսի պես՝
Լուսնի ոսկե կուժն ուսին...

66

Եղիշե Չարենցի նշված ստեղծագործություններից քանի՞սն են պոեմներ.

«Դանթեական առասպել», «Հեռացումի խոսքեր», «Սոմա», «Գանգրահեր տղան», «Դեպի լյառը Մասիս», «Հարդագողի ճամփորդները», «Ամբոխները խելագարված», «Անակնկալ հանդիպում Պետրոպավլովյան ամրոցում»:

67

Համարակալված բառերից որո՞նք են իրար հականիշ.

1. համառոտ, 2. ներքուստ, 3. հակիրճ, 4. նախկին, 5. անկշռադատ, 6. խելամիտ:

68

Նշել այն տարբերակների համարները, որոնցում նախադասության անդամների ձևաբանական վերլուծության սխալ չկա:

Նույն վայրկյանին ներս մտան երկու մութ պատկերներ՝ գիշերային ոգիների նման լուռ, հապճեպ գրկեցին ճերմակ տեսիլն ու չքացան նրա հետ:

1. **չքացան** – ա խոնարհման բայ, սուկածանցավոր, **հետ** – մակբայ
2. **նույն** – ցուցական դերանուն, **վայրկյանին** – գոյական, **ի** հոլովում
3. **ներս մտան** – հարադիր բայ, չեզոք սեռ, **նրա** – դերանուն, սեռական հոլով
4. **նման** – ածական, **ոգիներ** – հասարակ գոյական, **ու** արտաքին հոլովում
5. **հապճեպ** – ձևի մակբայ, **գրկեցին** – պարզ ժամանակածև, անցյալ կատարյալ

69

Նշել այն նախադասությունների համարները, որոնցում ընդգծված անդամի պաշտոնը սխալ է նշված:

1. **Այծյամի պես** մի աղջիկ անդադար խոսում է ու խոսում: *(ձևի պարագա)*
2. Եվ նորից խորհում է տիեզերքի **մեծության մասին**: *(ուղիղ խնդիր)*
3. Ամռան մի օր՝ **լճից վերադառնալիս**, երկու հոգի ծեծել էին նրան: *(ժամանակի պարագա)*
4. Աննկարագրելի է այն զգացումը, որ ստացա այդ **հայացքից**: *(անջատման խնդիր)*
5. Կարոտով նայում էր իր վաղեմի **բնակարանին**: *(հանգման խնդիր)*
6. **Քրմապետի խորհրդով** նա որդուն տարավ աստվածների դուռը: *(հիմունքի պարագա)*

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Բարդ համադասական նախադասության առաջին բաղադրիչում կարող է հարաբերյալ լինել:
2. Բարդ նախադասությունների բաղադրիչ նախադասությունները կարող են միանալ ոչ միայն շաղկապներով կամ հարաբերական դերանուններով, այլև առանց դրանց:
3. Բարդ նախադասության բաղադրիչ նախադասությունները միմյանց հետ կարող են լինել կա՛մ համադասական, կա՛մ ստորադասական հարաբերության մեջ:
4. Միևնույն բարդ նախադասության կազմում միաժամանակ չեն կարող լինել և՛ համադասությամբ, և՛ ստորադասությամբ կապվող բաղադրիչ նախադասություններ:
5. Բարդ համադասական նախադասությունները բաղկացած են համադաս նախադասություններից, որոնք միշտ միմյանց հետ կապակցվում են համադասական շաղկապներով:
6. Համադաս նախադասությունները միշտ ունենում են իրենց առանձին գլխավոր անդամները՝ ենթական և ստորոգյալը: